

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

PLANIFICACIÓ I DISSENY D'ESTUDIS TRASLACIONALS II

Coordinació: MOLINA LUQUE, JOSE FIDEL

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	PLANIFICACIÓ I DISSENY D'ESTUDIS TRASLACIONALS II			
Codi	14090			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Màster Universitari en Investigació, Innovació i Transferència en Salut	1	OBLIGATÒRIA	Semipresencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	MOLINA LUQUE, JOSE FIDEL			
Departament/s	PSICOLOGIA, SOCIOLOGIA I TREBALL SOCIAL			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Castellà, català, anglès			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
MOLINA LUQUE, JOSE FIDEL	fidel.molinaluque@udl.cat	6	A concretar individualment, presencial o no presencial (en línia)

Objectius acadèmics de l'assignatura

Saber avaluar i seleccionar la teoria científica adient i la metodologia precisa del seus camps d'estudi per a formular judicis a partir d' informació incompleta o limitada incloent, quan sigui pertinent, una reflexió sobre la responsabilitat social o ètica lligada a la solució que es proposi en cada cas.

Resultats d'aprenentatge:

- Haver adquirit coneixements en un context de recerca científica dels aspectes teòrico-pràctics i metodològics.
- Saber avaluar i seleccionar la teoria científica adient i la metodologia concreta
- Saber transmetre de una manera clara els resultats procedents de la recerca científica i tecnològica o de l'àmbit de la innovació, així com els fonaments més rellevants sobre els que se sustenten.
- Conèixer les diferents fases de desenvolupament d'activitat innovadora i planificació d'accions de transferència.
- Identificar les diferents eines i programes de suport en el procés de transferència.

Competències

Bàsiques

Codi
CB06 Tenir (i comprendre) coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i/o aplicació de idees, sovint en un context de recerca
CB07 Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i tenir capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dintre de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi
CB08 Que els estudiants siguin capaces d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
CB09 Que els estudiants sàpiguin comunicar les seves conclusions –i els seus coneixements i raons últimes que les sustenten– a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
CB10 Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permeti continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran mesura autodirigit o autònom

Generals

Codi

CG2 Considerar la perspectiva de gènere i igualtat en l'àmbit científic en Salut
CG3 Seleccionar i avaluar la fonamentació científica adient, en base a aspectes de responsabilitat social i principis ètics, que orienti la solució en cada cas, projecte o programa
CG4 Aplicar les tecnologies d'informació i computació en l'àmbit científic-tècnic

Específiques

Codi
CE1 Formular la pregunta de recerca adient al problema per investigar i posteriorment, elaborar un marc teòric en base a fonts fiables d'informació de l'àmbit de les ciències de la salut
CE2 Realitzar una anàlisi crític de la literatura, de l'enfocament metodològic i del context atenent als principis professionals, ètics i legals vigents en ciències de la salut
CE3 Demostrar coneixements i habilitats per al desenvolupament de dissenys metodològics qualitius en ciències de la salut
CE4 Utilitzar les tècniques idònies per tal d'analitzar les dades i les relacions entre variables o categories en recerca cualitativa en ciències de la salut
CE6 Aplicar els coneixements adquirits en un projecte de recerca que promogui la innovació a l'àmbit de la salut
CE7 Aplicar les bases de l'evidència científica en ciències de la salut i reconèixer la necessitat de la innovació i la transferència del coneixement

Continguts fonamentals de l'assignatura

Dissenys qualitius

- Paradigmes en recerca qualitativa
- Fonts d'informació en recerca qualitativa
- Estudis qualitius i descriptius
- Etnografia. Observació i observació participant
- Entrevista en profunditat i Història de vida
- Investigació-acció participativa (IA-IAP)
- Fenomenologia
- Tècnica Delphi
- Grups de discussió/ *Focus group*
- Mètodes mixtos

Eixos metodològics de l'assignatura

METODOLOGIA

- Presentacions i debats presencials i/o videoconferències
- Resolució d'exercicis i problemes.
- Proves tipus test
- Treball individual de l'alumne (lectures, cerca d'informació, IA-ChatGPT, preparació de treballs, preparació

d'activitats d'avaluació continuada): visualitzar vídeos, realitzar cerques en la xarxa, etiquetar i catalogar referències.

- Treball en grup: elaborar i compartir informació, participar en processos de pluges d'idees i discussions.
- Seminaris (aprenentatge col.laboratiu).
- Tutories individuals i en grup

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Setmana 1: (Presencial o Virtual –videoconferència-)

Sessió presencial: Paradigmes de recerca qualitativa. Fonts d'informació en recerca qualitativa.

Activitat: Resolució d'exercicis i problemes. Treball grupal.

Setmana 2 i 3:

Estudis qualitius descriptius. Etnografia (observació i observació participant)

Activitat: Treball individual.

Setmana 4 i 5:

Grounded Theory (Teoria Fonamentada). Fenomenologia

Activitat: Treball individual

Setmana 6 i 7:

Investigació-acció participativa

Activitat: Treball grupal

Setmana 8: (Presencial o Virtual –videoconferència-)

Sessió presencial: Mètodes mixtes. La tècnica Delphi

Activitat: Resolució d'exercicis i problemes. Treball grupal

Setmana 9 i 10:

Entrevista en profunditat i històries de vida. Grups de discussió i grups triangulars

Activitat: Treball individual

Setmana 11 i 12:

Qüestions ètiques i legals en recerca qualitativa.

Activitat: Seminaris

Sistema d'avaluació

SISTEMA D'AVALUACIÓ

Activitat	% Avaluació
Assistència i participació a les classes magistrals, seminaris i tutories.	30%
Activitats individuals d'avaluació continuada.	30%
Treball en grup	25%
Resolució d'exercicis i problemes, proves tipus TEST	15%

Bibliografia i recursos d'informació

LLIBRES:

- ABDELLAH, F.G. & LEVINE, E. (1994). *Preparing Nursing Research for the 21 st Century. Evolution. Methodologies, Challenges*. New York: Springer.
- ALGUACIL, J. (2011): *Cómo se hace un trabajo de investigación en Sociología*. Madrid, Los libros de la Catarata.
- ÁLVAREZ-GAYOU, J. L. (2003): *Cómo hacer investigación cualitativa. Fundamentos y metodología*. Barcelona, Paidós.
- ANDER-EGG, E. (1990): *Técnicas de Investigación Social*. México, El Ateneo.
- BARBOUR, R. (2013). *Los Grupos de Discusión en Investigación Cualitativa*. Madrid, Morata.
- BERENGUERA, A., FERNÁNDEZ DE SANMAMED, MJ., PUJOL, E., RODRÍGUEZ, D., SAURA, S. (2014). Escuchar, observar y comprender. Recuperando la narrativa en las Ciencias de la Salud. Aportaciones de la investigación cualitativa. Barcelona: Institut Universitari d'Investigació en Atenció Primària Jordi Gol (IDIAP J. Gol)
- BERGIN, T. (2018): *An Introduction to Data Analysis. Quantitative, Qualitative and Mixed Methods*. London, Sage.
- BERNARD, M., PHILLIPS, J., MACHIN, L. & DAVIES, V. H. (2000): *Women Ageing. Changing Identities, Challenging Myths*. London, Routledge.
- BRYMAN, A. And BURGESS, R. G. (1994): *Analysing Qualitative Data*. London, Routledge.
- CATANI, M. (1982): *Tante Suzanne*. Paris, Meridiens.
- CORBETA, P. (2003): *Metodología y técnicas de investigación social*. Madrid, McGraw Hill.

- COSER, L. (ed)(1963): *Sociology Through Literature*. Englewood Cliffs, Prentice Hall.
- DELGADO, J. M. y GUTIÉRREZ, J. (1994): *Métodos y técnicas cualitativas de investigación social*. Madrid, Síntesis.
- DENZIN, N. K. (1997): *Interpretative Ethnography: Ethnographic Practices for the Twenty-first Century*. Thousand Oaks, Sage.
- DENZIN, N.K. i LINCOLN, Y. S. (coord) (2015). *Manual de Investigación Cualitativa: Métodos de Recolección y Análisis de Datos*. Gedisa.
- FERRAROTI, F. (1990): *La historia y lo cotidiano*. Buenos Aires, Editorial de América Latina.
- FOOTE, W. (ed)(1991): *Participatory Action Research*. London, Sage.
- GARCÍA FERRANDO, M. (1994): *Socioestadística*. Madrid, Alianza.
- GARCÍA FERRANDO, M.; IBÁÑEZ, J. y ALVIRA, F. (1986): *El análisis de la realidad social*. Madrid, Alianza.
- GLASER, R. And STRAUSS, A. (1967): *The Discovery of Grounded Theory*. Chicago, Aldine Publishing.
- GOLDTHORPE, J. H. (2000): *On Sociology: Numbers, Narratives, and the Integration of Research and Theory*. Oxford University Press.
- GRONMO, S. (2019): *Social Research Methods. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches*. London, Sage.
- HERNÁNDEZ-SAMPIERI, R. y Mendoza Torres, Cl. (2018): *Metodología de la Investigación*. Madrid, McGraw Hill.
- KOZINETS, R. V. (2019): *Netnography. The Essential Guide to Qualitative Social Media Research*. London, Sage.
- KVALE, S. (2011). *Las Entrevistas en Investigación Cualitativa*. Madrid, Morata.
- LANDETA, J. (1999): *El método Delphi*. Madrid, Ariel.
- LINCOLN, Y. S. and GUBA, E. G. (1985): *Naturalistic Inquiry*. Beverly Hills, Sage.
- MANNAY, D. (2017). *Métodos visuales, narrativos y creativos en Investigación Cualitativa*. Madrid, Narcea.
- MARINAS, J. M. y SANTAMARINA, C. (1993): *La historia oral: métodos y experiencias*. Madrid, Debate.
- MATUS, G. y MOLINA, F. (2006): *Metodología cualitativa: un aporte de la Sociología para investigar en Bibliotecología*. Valparaíso, Universidad de Playa Ancha.
- MILLER, R. L. (2000): *Researching Life Stories and Family Histories*. Thousand Oaks, Sage.
- MOLINA-LUQUE, F. (2002): *Sociología de la Educación Intercultural. Vías alternativas de investigación y debate*. Buenos Aires, Lumen.
- MOLINA-LUQUE, F. (2021): *El nuevo contrato social entre generaciones. Elogio de la Profiguración*. Madrid, La Catarata.
- MOLINA-LUQUE, F. (2022): *Claves para unas relaciones sociales sostenibles*. València, Tirant lo Blanch.
- MOLINA-LUQUE, F.; MIRÓ-MIRÓ, D. i SANVICEN-TORNÉ, P. (2021): *Guia 3: Profiguració, Aprentatge Servei i Relacions Intergeneracionals*. Barcelona, ACUP.
- MORSE, J.M. (2005). *Asuntos críticos en los métodos de investigación cualitativa*. Publicaciones de la Universidad de Alicante.
- PENNEF, J. (1991): *Le methode biographique*. Paris, Colin.

- POTH, Ch. N. (2018): *Innovation in Mixed Methods Research. A Practical Guide to Integrative Thinking with Complexity*. London, Sage.
- PRADO, M.L., SOUZA, M.L., CARRARO, T.E. (Ed)(2008). *Investigación cualitativa en enfermería: contexto y bases conceptuales*. Washington, DC. OPS.
- PRADO, M.L., SOUZA, M.L., MONTICELLI, M. (Ed)(2013). *Investigación cualitativa en enfermería: metodología y didáctica*. Washington, DC. OPS
- PUJADAS, J. J. (1992): *El método biográfico*. Madrid, CIS.
- RUIZ OLABUÉNAGA, I. (1999): *Metodología de la investigación cualitativa*. Bilbao, Universidad de Deusto.
- SCHUBOTZ, D. (2019): *Participatory Research. Why and How to Involve People in Research*. London, Sage.
- SILVERMAN, D. (1997): *Qualitative Research*. London, Sage.
- SIMONS, H. (2011). *El Estudio de Caso: Teoría y Práctica*. Madrid, Morata.
- SLADE, S.G. & MOLLOY, E. (2009): *'Listen to me, tell me': a qualitative study of partnership in care for people with non-specific chronic low back pain*. Clinical Rehabilitation. SAGE Publications.
- STRAUSS, A. and CORBIN, J. (1990): *Basics of Qualitative Research*. Newbury Park, CA, Sage.
- TESCH, R. (1990): *Qualitative Research: Analysis Types and Software Tools*. London, Falmer Press.
- TYLOR, S. J. y BOGDAN (1986): *Introducción a los métodos cualitativos*. Buenos Aires, Paidós.

ARTICLES:

- AMEZCUA, M., CARRICONDO GUIRAO, A. Investigación Cualitativa en España. Análisis de la producción bibliográfica en salud. *Index Enferm.* [Internet][cited November 29, 2016]Available in: http://www.index-f.com/index-enfermeria/28-29revista/28-29_articulo_26-34.php
- BEDREGAL, P., BESOAIN, C., REINOSO, A. y ZUBAREW, T. (2017). La investigación cualitativa: un aporte para mejorar los servicios de salud. *Revista Médica de Chile*, 145 (3) <http://dx.doi.org/10.4067/S0034-98872017000300012>
- BLASCO, T. & OTERO, L (2008): *Técnicas cualitativas: La entrevista (I)*. *Nure Investigación*, num. 33
- BLASCO, T. & OTERO, L (2008): *Técnicas cualitativas: La entrevista (II)*. *Nure Investigación*, num. 34
- CALLEJO-GALLEGO, J. (2002): *Observación, entrevista y grupo de discusión: el silencio de tres prácticas de investigación*. *Revista Española de Salud Pública*, vol. 76, núm. 5
- COLECTIVO IOÉ (2010): *¿Para qué sirve el grupo de discusión? Una revisión crítica del uso de técnicas grupales en los estudios sobre migraciones*. En: *Empiría - Revista de Metodología de Ciencias Sociales*, núm. 19. UNED
- COLECTIVO IOÉ (2003): *Investigación acción participativa: propuesta para un ejercicio activo de la ciudadanía*. Conferencia: Encuentro de la Consejería de Juventud. Córdoba, junio de 2003
- CORBIN, J. & Strauss, A. (1990): "Grounded Theory Research: Procedures, Canons, and Evaluative Criteria", *a Qualitative Sociology*, 13 (1): 3-21
- DE AGUILERA, M. i PINDADO, J. (2006): "Nuevos enfoques en comunicación y salud: perspectivas de investigación", *a Comunicar*, 26: 13-20
- ICPHR (2013): *Position Paper 1: What is Participatory Health Research? Version: Mai 2013*. Berlin, International Collaboration for Participatory Health Research
- ÍÑIGUEZ, L. (1999): "Investigación y evaluación cualitativa", en *Atención Primaria*. Vol. 23, núm. 8: 496-502
- MARTIN, U. & GONZÁLEZ RÁBAGO, Y. (2019). *Metodología cualitativa para enfocar la mirada cuantitativa: la*

experiencia de los pretest cognitivos aplicados a la Encuesta de Salud del País Vasco. *EMPIRIA. Revista de Metodología de Ciencias Sociales*, 43: 137-158. DOI/ [empiria.43.2019.24302](https://doi.org/10.1016/j.empiria.2019.24302)

THOMPSON, S.; MARSH, P., MOND, J. & BROWN, C. (2019): "Applying Participatory Health Research Elements in Rural End-of-Life Reserach: Reflections on Conducting In-Depth Interviews With Participants on Sensitive Topics. *FQS*. 20 (3) Art. 14.

WARD, K., GOTT, M. & HOARE, K. (2019). "Mastering Treatment for Sleep Apnoea: The Grounded Theory of Bargaining and Balancing Life With Continuous Positive Airway Pressure (CPAP), in the Context of Decisional Conflict and Change Theories. *FQS*. 20 (3) Art. 13.

WALL, S. (2015): "Focused Ethnography: A Methodological Adaption for Social Research in Emerging Contexts", a Forum: *Qualitative Social Research (FQS)*. Vol 16 (1): art. 1.

WEB:

<https://blog.aquas.cat/2016/10/13/metodologia-cualitativa-salud-comunitaria/?lang=es>

https://www.acup.cat/sites/default/files/2021-11/GUIA%203%20APS%20PROFIGURACIO_cat_def.pdf